

Cultureelerfgoeddecreet van 23 december 2021

Memorie van toelichting

Specifiek voor het thema 'goed bestuur' zal er een afstemming gebeuren met de nieuwe Bestuurscode Cultuur. Het is de bedoeling om de optimalisatie van de voorwaarden en criteria verder door te voeren bij de opmaak van het uitvoeringsbesluit en daarbij de procedure te vereenvoudigen. De formulering wordt ook afgestemd met de andere cultuurdecreten. Een van de wijzigingen is daarbij dat de term 'regionaal' wordt vervangen door de term 'bovenlokaal'. Er wordt een andere term gebruikt voor een initiatief dat het lokale niveau overstijgt, maar de invulling ervan binnen dit decreet blijft hetzelfde

Cultureel erfgoedinstelling

De aanduiding brengt ook extra verwachtingen met zich mee voor de instellingen: de organisaties brengen de uitvoering van hun basistaken op een excellent niveau, ze nemen een verantwoordelijkheid op naar de maatschappij en het veld, ze spelen actief in op nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen in de samenleving en ze hebben een voorbeeldrol inzake goed bestuur, samenwerking en expertisedeling.

Bespreking art. 18

6° Een performant zakelijk en financieel beheer waarbij er sprake is van een dynamisch management en een solide financieel beleid en waarbij de principes van goed bestuur worden toegepast. Dat kan zich op verschillende vlakken manifesteren: de organisatie wordt performant aangestuurd en opgevolgd, onderneemt verschillende initiatieven voor het realiseren van aanvullende financiering, bouwt aan sterke garanties voor de financiële gezondheid op lange termijn enzovoort.

Bespreking art. 26

het vijfde criterium gaat over het zakelijke en financiële beheer en de kwaliteit daarvan. Van een organisatie wordt verwacht dat ze rekening houdt met de principes van goed bestuur

Bespreking art. 35

Artikel 35 Dit artikel bepaalt de subsidievereisten die nageleefd moeten worden wanneer een organisatie een werkingssubsidie ontvangt: 1° het toepassen van de principes van goed bestuur. Met de principes van goed bestuur wordt het afsprakenkader bedoeld dat in de cultuursector ontwikkeld werd rond goed bestuur (en dat geactualiseerd kan worden). Zo deed de Universiteit Antwerpen in 2012 een grondig onderzoek naar de toepassing van goed bestuur in culturele organisaties, of met andere woorden hoe culturele organisaties bestuurd worden, en stelde in 2012 een eerste Leidraad Cultural Governance op. Die code werd in 2020 geactualiseerd en gepubliceerd als de Bestuurscode Cultuur. Momenteel is dat document voor de cultuursector een belangrijke oriënterende leidraad. De code is via verschillende kanalen publiek consulteerbaar en wordt door spelers zoals Cultuurloket actief gepromoot in de sector. De Bestuurscode Cultuur biedt een holistisch kader waarin

beschreven wordt hoe organisaties kunnen omgaan met goed bestuur. Daarin wordt een aantal algemene principes beschreven waarbij organisaties de ruimte hebben om die zelf in te vullen (pas-toe-en-leg-uitprincipe). Van bepaalde principes kan ook afgeweken worden mits motivering (pas-toe-of-leg-uitprincipe). Het is de bedoeling dat de code toepasbaar is voor verschillende soorten organisaties (bijvoorbeeld onafhankelijke vzw's versus gemeentebedrijven) en organisaties met verschillende schaalgroottes. Op een aantal punten stelt de code expliciet

dat de toepassing ervan proportioneel moet zijn aan de grootte en maturiteit van de organisatie. Conform artikel 43 kan de Vlaamse Regering de principes van goed bestuur ook nader bepalen. Zo kunnen bepaalde onderdelen van de code bindend gemaakt worden of kan de concrete toepassing ervan verduidelijkt worden;

HD3 Werksingsubsidies voor cultureelerfgoedwerking
Af. 1 Algemene bepalingen over werkingssubsidies

Art. 18

Art. 35. (21/03/2022- ...)

Een cultureelerfgoedorganisatie waaraan een werkingssubsidie is toegekend, leeft de volgende subsidievereisten na:

- 1° het toepassen van de principes van goed bestuur;
- 2° het vermelden van de steun van de Vlaamse Gemeenschap bij alle publieke communicatie in het kader van de cultureelerfgoedwerking door de standaard logo's en de bijbehorende tekst en baselines te gebruiken die zijn vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Afdeling 2. Werkingssubsidies voor collectiebeherende cultureelerfgoedorganisaties voor de functies

Art. 46. (21/03/2022- ...)

De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de kwaliteit van de uitvoering van de functies;
- 2° de kwaliteit van de samenwerking en netwerking, met relevante partners, zowel binnen Vlaanderen en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad als internationaal;
- 3° de wijze waarop er binnen de cultureelerfgoedwerking invulling wordt gegeven aan:
 - a) maatschappelijke of culturele diversiteit;
 - b) duurzaamheid;
 - c) digitaal beleid;
- 4° de wijze waarop er invulling wordt gegeven aan de strategische visienota Cultureel Erfgoed;
- 5° de kwaliteit van het zakelijke beheer;
- 6° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking.

Afdeling 3. Werkingssubsidies voor periodieke cultureelerfgoedpublicaties

Art. 49. (21/03/2022- ...)

De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de inhoudelijke relevantie van de publicatie voor het cultureelerfgoedveld of voor een breder publiek;
- 2° de kwaliteit van de publicatie, zowel naar inhoud, taal als vormgeving;
- 3° de landelijke reikwijdte van de publicatie;
- 4° de wijze waarop er binnen de cultureelerfgoedwerking invulling wordt gegeven aan:
 - a) maatschappelijke of culturele diversiteit;
 - b) duurzaamheid;
 - c) digitaal beleid;
- 5° de wijze waarop er invulling wordt gegeven aan de strategische visienota Cultureel Erfgoed;
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer;
- 7° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking.

Afdeling 4. Werkingssubsidie voor een cultureelerfgoedorganisatie die de cultureel erfgoedwerking opneemt voor het immaterieel erfgoed

Artikel 51. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

- 1° de wijze waarop de doelstellingen, vermeld in artikel 50, worden opgenomen;
- 2° de kwaliteit van de samenwerking en netwerking, met relevante partners, zowel binnen Vlaanderen en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad als inter nationaal;
- 3° de wijze waarop er binnen de cultureelerfgoedwerking invulling wordt gegeven aan:
 - a) maatschappelijke of culturele diversiteit;
 - b) duurzaamheid;
 - c) digitaal beleid;
- 4° de wijze waarop er invulling wordt gegeven aan de strategische visienota Cultureel Erfgoed;
- 5° de wijze waarop erfgoedgemeenschappen die werkzaam zijn rond immaterieel erfgoed vertegenwoordigd zijn in de organisatie en de werking ervan mee aansturen;
- 6° de kwaliteit van het zakelijke beheer;
- 7° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking.

Artikel 54. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van de werkingssubsidie:

- 1° de mate waarin de dienstverlenende rol inspeelt op noden van cultureel erfgoed, beheerders ervan of cultureelerfgoedgemeenschappen. De noden worden in kaart gebracht via een sectorbrede bevraging;
- 2° de wijze waarop de kerntaken, vermeld in artikel 52, worden opgenomen. Cultureelerfgoedactoren die tot de doelgroep van de dienstverlening behoren, worden betrokken in de werking;
- 3° de kwaliteit van de aanwezige expertise;
- 4° de schaalgrootte en de landelijke reikwijdte van de werking;
- 5° de samenwerking, netwerking en afstemming, met relevante partners, zowel binnen Vlaanderen als internationaal;
- 6° de wijze waarop er binnen de cultureelerfgoedwerking invulling wordt gegeven aan:
 - a) maatschappelijke of culturele diversiteit;
 - b) duurzaamheid;

c) digitaal beleid;

7° de wijze waarop er invulling wordt gegeven aan de strategische visienota Cultureel Erfgoed;

8° de kwaliteit van het zakelijke beheer;

9° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking.

Afdeling 6. Werkingssubsidies voor cultureelerfgoedorganisaties voor dienstverlenende rollen op landelijk niveau

Art. 56.

De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

1° de mate waarin de dienstverlenende rol inspeelt op noden van cultureel erfgoed, beheerders ervan of cultureelerfgoedgemeenschappen;

2° de wijze waarop de dienstverlenende rol wordt opgenomen. Cultureelerfgoedactoren die tot de doelgroep van de dienstverlening behoren, worden betrokken in de werking;

3° de kwaliteit van de aanwezige expertise;

4° de schaalgrootte en de landelijke reikwijdte van de werking;

5° de samenwerking, netwerking en afstemming, met relevante partners, zowel binnen Vlaanderen en het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad als internationaal;

6° de wijze waarop er binnen de cultureelerfgoedwerking invulling wordt gegeven aan:

a) maatschappelijke of culturele diversiteit;

b) duurzaamheid;

c) digitaal beleid;

7° de wijze waarop er invulling wordt gegeven aan de strategische visienota Cultureel Erfgoed;

8° de kwaliteit van het zakelijke beheer;

9° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking.

Afdeling 7. Werkingssubsidies voor besturen voor dienstverlenende rollen op bovenlokaal niveau

Art. 61. De volgende criteria zijn van toepassing voor de toekenning en de bepaling van het bedrag van een werkingssubsidie:

1° het belang van het aanwezige cultureel erfgoed en de cultureelerfgoedactoren op het grondgebied of de bredere regio en de noden ervan;

2° de wijze waarop de dienstverlenende rol wordt opgenomen. Cultureelerfgoedactoren die tot de doelgroep van de dienstverlening behoren, worden betrokken in de werking;

3° de kwaliteit van de aanwezige expertise;

4° de samenwerking, en netwerking en afstemming met relevante partners. Hierbij wordt er afgestemd met andere relevante actoren die een bovenlokale dienstverlening aanbieden, waaronder ook, indien van toepassing, de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden inzake onroerend erfgoed;

5° de wijze waarop er binnen de cultureelerfgoedwerking invulling wordt gegeven aan:

a) maatschappelijke of culturele diversiteit;

b) duurzaamheid;

c) digitaal beleid;

6° de wijze waarop er invulling wordt gegeven aan de strategische visienota Cultureel Erfgoed;

7° de kwaliteit van het zakelijke beheer;

8° de haalbaarheid en het realiteitsgehalte van de begroting. De noodzaak voor een werkingssubsidie wordt aangetoond in de begroting, rekening houdend met de ontvangsten uit de werking;

9° de inbreng van middelen van de deelnemende besturen in de bovenlokale dienstverlening.

Uitvoeringsbesluit 2017

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de uitvoering van het decreet van 7 juli 2017 houdende de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk

Afdeling 2 Nadere specificaties van de subsidiëringsvoorwaarden en criteria voor de toekenning van de werkingssubsidies

art. 65 De volgende principes zijn principes van goed bestuur, voor zover de organisatie over de desbetreffende organen beschikt en voor zover de toepasselijke regelgeving toelaat om hier aan te voldoen:

- 1° de organen functioneren in een kader van wederzijdse controle en evenwicht;
- 2° er is een huishoudelijk reglement dat de deontologische code van de leden van de raad van bestuur bevat;
- 3° de functionele verhoudingen tussen de raad van bestuur en de algemene vergadering worden vastgelegd in het huishoudelijk reglement;
- 4° de raad van bestuur wordt samengesteld op basis van a priori bepaalde profielen die rekening houden met de competenties die nodig zijn en waarbij gestreefd wordt naar een gelijkwaardige man-vrouwverhouding;
- 5° minstens de helft van de raad van bestuur bestaat uit niet-uitvoerende bestuurders en minimaal een derde, afgerond naar beneden, van het aantal stemgerechtigde leden van de raad van bestuur is een onafhankelijk bestuurder.

Onafhankelijke bestuurders voldoen aan de volgende criteria:

- a) ze hebben geen uitvoerend mandaat, directiefunctie of functie waarin ze belast waren met het dagelijks bestuur uitgeoefend gedurende een periode van twee jaar voorafgaand aan hun benoeming in de organisatie;
- b) ze hebben niet meer dan drie mandaten als bestuurder van de organisatie uitgeoefend en de periode waarin ze die mandaten hebben uitgeoefend, bedroeg maximaal twaalf jaar;
- c) ze hebben geen significante zakelijke relatie met de organisatie;
- d) in de voorbije drie jaar zijn ze geen vennoot of werknemer geweest van de huidige of vorige externe auditor van de organisatie;
- e) ze hebben geen echtgenoot, wettelijk of feitelijk samenwonende partner of bloedof aanverwanten tot de tweede graad die in de organisatie een mandaat van lid van het bestuursorgaan, directiefunctie of functie waarin de persoon belast is met het dagelijks bestuur, uitoefenen;

6° de mandaten van de leden van de raad van bestuur zijn beperkt in de tijd, met een raadpleegbaar rooster van aanstellen en aftreden. De termijnen van de mandaten en de vorm van het rooster zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement. Er wordt een overzicht bijgehouden van de overige bestuursmandaten van de bestuurders;

7° de raad van bestuur evalueert zichzelf binnen een bepaalde termijn, vastgelegd in het huishoudelijk reglement;

8° er is een officieel en schriftelijk afsprakenkader tussen de raad van bestuur en de directie;

9° het afsprakenkader tussen de raad van bestuur en de directie bevat minstens een regeling voor de hantering van mogelijke interne conflicten, en een aanwijzing van de eindverantwoordelijkheid in geval van een meerhoofdige directie;

10° de directie wordt periodiek geëvalueerd op basis van de elementen, opgenomen in het afsprakenkader tussen de raad van bestuur en de directie.

art.66 Als de organisatie een bestuur is of beheerd wordt door een bestuur, gelden in afwijking van artikel 65 de volgende principes van goed bestuur, voor zover de organisatie over de desbetreffende organen beschikt en voor zover de toepasselijke regelgeving toelaat om hier aan te voldoen:

- 1° de organen functioneren in een kader van wederzijdse controle en evenwicht;
- 2° er is een huishoudelijk reglement dat de deontologische code van de leden van de raad van bestuur bevat;
- 3° de functionele verhoudingen tussen de raad van bestuur en de algemene vergadering worden vastgelegd in het huishoudelijk reglement;
- 4° de raad van bestuur wordt samengesteld op basis van a priori bepaalde profielen die rekening houden met de competenties die nodig zijn;
- 5° de mandaten van de leden van de raad van bestuur zijn beperkt in de tijd, met een raadpleegbaar rooster van aanstellen en aftreden. De termijnen van de mandaten en de vorm van het rooster zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement. Er wordt een overzicht bijgehouden van de overige bestuursmandaten van de bestuurders;**
- 6° de raad van bestuur evalueert zichzelf binnen een bepaalde termijn, vastgelegd in het huishoudelijk reglement;
- 7° er is een officieel en schriftelijk afsprakenkader tussen de raad van bestuur en de directie;
- 8° het afsprakenkader tussen de raad van bestuur en de directie bevat minstens een regeling voor de hantering van mogelijke interne conflicten, en een aanwijzing van de eindverantwoordelijkheid in geval van een meerhoofdige directie;
- 9° de directie wordt periodiek geëvalueerd op basis van de elementen, opgenomen in het afsprakenkader tussen de raad van bestuur en de directie.

art. 67 Van de toepassing van de bepalingen van artikel 65 en 66 kan er afgeweken worden mits hiervoor een aanvaardbare verklaring wordt gegeven die aanvaard wordt door de adviescommissie Cultureel Erfgoed.